

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14.279

Tarih : 06.10.2025

35065

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı yardımcısı Cevdet Yılmaz** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Kürt halkının hafızasında faili meçhul cinayetlerin, zorla kaybetmelerin ve işkencelerin sembolü haline gelen “Beyaz Toros” imgesi, 1990’lı yıllarda işlenen ağır insan hakları ihlallerinin karanlık simgelerinden biridir. Bu sembol, yalnızca bir araç modelini değil; devlet eliyle yürütülen sistematik şiddet politikalarını, cezasızlık kültürünü ve halkın travmatik geçmişini temsil etmektedir. Son günlerde “Ötüken Online” adlı bir satıcının Trendyol vb. platformlarda, üzerinde “On yedi bin kişi bir beyaz torosa nasıl sığar?” yazılı tişörtleri satışa sunması, kamu vicdanını derinden yaralamıştır. Tepkiler üzerine ürün satıştan kaldırılmış olsa da herhangi bir resmi özür ya da hukuki işlem yapılmamıştır. Bu olay, Türkiye’de geçmişle yüzleşilmemesinin, nefretin ve cezasızlığın bir kez daha gündelik hayatta nasıl da yeniden üretildiğini göstermektedir. “Beyaz Toros” gibi bir nefret sembolünün ticarileştirilmesi, toplumsal barışa, insan onuruna ve mağdur yakınlarının adalet arayışına ağır bir hakarettir.

Bugün hiç kimse, üzerinde Hitler’in portresi bulunan tişörtlerin, Nazi sembollerinin ya da insanların gaz odalarında yakıldığı kampları temsil eden logoların basıldığı ürünlerin satılmasını mazur göremez. Kürtler, “Beyaz Toros”u gördüklerinde tam da bu duyguyu yaşıyor çünkü o sembol, onların kaybedilen evlatlarını, işkencede öldürülen yakınlarını, bir halkın sistematik olarak yok sayıldığı yılları hatırlatıyor. “Beyaz Toros” yalnızca geçmişin değil, bugünün de aynasıdır. O aynada görülen şey, hesap verilmemiş suçların gölgesinde yaşamak zorunda bırakılmış bir halkın acısıdır. Bu sembol, hâlâ cezasızlığın, inkârın ve vicdansızlığın ifadesi olarak karşımızdadır. Oysa toplumsal barış, ancak bu utançlarla yüzleşildiğinde mümkün olacaktır.

Geçmişte tarafımızca Meclis Başkanlığı’na sunulan Amedspor ve taraftarlarına yönelik ırkçı saldırılar konulu yazılı soru önergelerinde de benzer meseleler gündeme getirilmiş, “Beyaz Toros” sembolüyle 1990’lı yıllardaki faili meçhul cinayetlerin hatırlatıldığı pankartların tribünlerde açılabilirdiği belirtilmiştir. Ancak aradan geçen sürede bu önergelerimiz yanıtız bırakılmış, kamuoyuna herhangi bir soruşturma, rapor ya da düzenleme bilgisi sunulmamıştır. Bugün aynı sembolün bu kez ticari bir ürün olarak yeniden karşımıza çıkması, hükümetin nefret

suçları ve cezasızlık kültürü konusunda hiçbir adım atmadığını göstermektedir. Bu sessizlik yalnızca Kürtlere değil; Alevilere, Ermenilere, Rumlara, Araplara, Ezidilere, sosyalistlere ve tüm muhalif toplumsal kesimlere yönelik nefretin yeniden üretilmesine zemin hazırlamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Üzerinde “Beyaz Toros” ifadesi bulunan tişörtlerin çevrimiçi satışa sunulmasına ilişkin herhangi bir idari veya hukuki inceleme başlatılmış mıdır?
2. Bu ürünü satışa koyan “Ötüken Online” adlı satıcı hakkında Cumhuriyet savcılıklarına bildirimde bulunulmuş mudur?
3. Nefret içerikli, ırkçı veya insanlık onurunu zedeleyen ürünlerin çevrimiçi satış platformlarında yer almaması için herhangi bir denetim mekanizması geliştirmiş midir?
4. Geçmişte benzer olaylara gereken uyarılar ve yaptırımlar uygulansaydı bu tür ürünler yeniden satışa sunulabilir miydi?
5. “Beyaz Toros” sembolünün kamusal alanda veya ticari ürünlerde kullanımı Türk Ceza Kanunu açısından hangi maddeler kapsamında değerlendirilmektedir?
6. Daha önce Amedspor taraftarlarına yönelik açılan “Beyaz Toros” pankartlarıyla ilgili soru önergelerimize yanıt verilmemesinin gerekçesi nedir? Bu konuda herhangi bir soruşturma yürütülmüş müdür?
7. Hükümetin nefret sembollerine ilişkin cezai düzenlemeleri içeren bir yasa taslağı hazırlığı var mıdır?
8. “Beyaz Toros” sembolünün faili meçhullerle özdeşleşmiş olması dikkate alındığında, bu sembolün kamusal alanlarda veya dijital mecralarda kullanılmasına ilişkin bakanlığınızın bir denetim veya yasaklama yetkisi var mıdır?
9. Amedspor taraftarlarına yönelik ırkçı saldırılardan bu yana nefret suçlarıyla ilgili hangi idari veya adli süreçler başlatılmıştır?
10. Bu olayda “Ötüken Online” adlı satıcı hakkında Emniyet Genel Müdürlüğü veya Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından herhangi bir inceleme yürütülmüş müdür?
11. Bakanlığınız, toplumun ortak hafızasında derin yaralar açan bu tür sembollere karşı farkındalık yaratacak bir toplumsal hafıza programı yürütmekte midir?